

PSYCHIATER GEZOCHT

Beroepsgroep eindigt voor vierde keer boven in banenthermometer

Het eerste jaar van de arbeidsmarktmonitor laat zien dat er voor psychiaters in Nederland werk genoeg is. 'Er zijn zelfs veel meer vacatures dan jullie registreren,' zegt hoogleraar psychiatrie Aartjan Beekman. 'Toch moet het aantal opleidingsplaatsen in de psychiatrie flink omlaag.'

EVERT PRONK

De arbeidsmarktmonitor toont dat de zobenoemde 'herfst-depressie' in de laatste editie met maar 357 vacatures voor specialisten ook daadwerkelijk een dip was. Het aantal vacatures is met 499 weer terug op het niveau van de eerste twee meetmomenten. Het aantal vacatures voor huisartsen laat een stijgende lijn zien (zie tabel blz. 678). 'De trend van meer hidha-plaatsen en langdurige waarnemingen neemt duidelijk toe,' zegt algemeen directeur van Waarneembemiddeling.nl, Steven

van Kemenade. 'In vergelijking met het vierde kwartaal van 2006 zijn er minder praktijken vrijgekomen, maar is er een verdubbeling van het langdurig werk als hidha of waarnemer. Er lijkt vooral meer parttime werk te worden aangeboden tijdens kantooruren.'

Voor de verzekeringsgeneeskundigen is het aantal vacatures nog verder gedaald van rond de 15 een half jaar geleden via 8 in het vorige kwartaal naar 3 in de afgelopen drie maanden. Omdat er meer verzekeringsgeneeskundigen zijn uit- dan ingeschreven komt de banenthermometer nog behoorlijk boven het vriespunt uit. Wellicht dat de politieke

vraag om meer herkeuringen de arbeidsmarkt weer een impuls kan geven.

STUIVERTJE WISSELEN

In de top tien van de banenthermometer, de vakgebieden waar het voor werkzoekenden momenteel gunstig is, zijn geen spectaculaire veranderingen. Het is veelal stuivertje wisselen. Voor de vierde keer eindigen de psychiaters bovenin. Dit keer niet op de eerste plaats, zoals de afgelopen twee edities, maar op de tweede plaats met 94 vacatures. Omdat er 24 psychiaters meer in het register zijn in- dan uitgeschreven blijft het 'kwik' steken op 70. 'Het is het effect van de eerste sterke verhoging van het aantal eerste lichten psychiaters,' zegt hoogleraar psychiatrie van het VU Medisch Centrum, Aartjan Beekman.

Beekman houdt zich vanuit de Nederlandse Vereniging voor Psychiatrie bezig met de benodigde instroom

JAAROVERZICHT

Met de vierde editie van de banenthermometer kan er voor het eerst een 'jaaroverzicht' worden gemaakt. Een alternatief jaaroverzicht, want pas vanaf eind 2007 kunnen we voor het eerst de gegevens van januari tot januari weergeven.

In de afgelopen vier kwartalen turfden we 2228 vacatures voor artsen die meer zijn dan basisarts. Voor de huisartsen, verreweg de grootste groep specialisten, waren er iets meer dan 400 vacatures (zie tabel blz. 678). Voor de psychiaters turfden we 343 vacatures. Voor respectievelijk de bedrijfsartsen en verpleeghuisartsen waren dat er 258 en 234. Hierbij hoort de kanttekening dat er maar half zo veel verpleeghuisartsen zijn als psychiaters (zie tabel blz. 677).

In de afgelopen vier kwartalen kwamen er netto 600 specialisten bij. Er staan momenteel 18.042 specialisten geregistreerd. Het aantal ingeschreven sociaal geneeskundigen daalde in een jaar van 4157 naar 4135. De huisartsen namen in aantal toe van 10.570 naar 10.622.

Voor basisartsen vonden we 1200 vacatures. Het totaal aantal BIG-geregistreerde artsen steeg in de afgelopen vier kwartalen van 60.878 naar 65.245, onder wie inmiddels tegen de 26.000 vrouwen. << EJP

'Zelfs 100 vacatures is geen enkel probleem'

in de opleiding tot psychiater. Hij vindt het aantal geturfde vacatures op zich niet schrikbarend. 'Zelfs 100 vacatures zou geen enkel probleem zijn. De 94 in de monitor geregistreerde vacatures is op 2700 psychiaters nog geen 4 pro- >>

BANENTHERMOMETER

	beroep	banen- thermometer	aantal vacatures	inschrijvingen- uitschrijvingen registers	totaal in opleiding	totaalaantal geregistreerde artsen
1 (2)	bedrijfsarts	74	83	9	253	2078
2 (1)	psychiater	70	94	24	713	2773
3 (8)	arts maatschappij gezondheid	42	34	-8	61	1005
4 (3)	verpleeghuisarts	30	50	20	198	1340
5 (4)	internist	11	22	11	779	1936
6 (7)	kinderarts	8	24	16	309	1347
7 (10)	arts voor verstandelijk gehandicapten	7	10	3	42	157
8 (14)	dermatoloog	5	8	3	120	438
9 (6)	obstetrist/gynaecoloog	5	11	6	276	970
10 (16)	orthopedisch chirurg	5	14	9	276	593
11 (35)	verzekeringsgeneeskundige	5	3	-2	150	1052
12 (27)	allergoloog	4	0	-4	0	11
13 (9)	neuroloog	4	16	12	294	782
14 (24)	klinisch geriater	2	5	3	88	149
15 (18)	patholoog	1	1	0	112	377
16 (36)	revalidatiegeneeskundige	1	5	4	132	407
17 (30)	klinisch chemicus	0	0	0	0	28
18 (12)	radioloog	0	12	12	298	986
19 (31)	zenuwarts	0	0	0	0	13
20 (28)	arts voor maag-darm-leverziekten	-1	5	6	119	292
21 (33)	klinisch geneticus	-1	0	1	45	93
22 (19)	cardioloog	-2	7	9	362	821
24 (25)	kno-arts	-2	7	9	102	493
25 (21)	nucleair geneeskundige	-2	1	3	40	132
26 (15)	oogarts	-2	2	4	118	668
27 (34)	radiotherapeut	-2	0	2	78	227
28 (20)	neurochirurg	-3	0	3	40	125
29 (13)	reumatoloog	-3	2	5	76	222
30 (22)	uroloog	-3	2	5	133	361
31 (29)	cardiothoracaal chirurg	-4	2	6	35	130
32 (32)	internist-allergoloog	-4	0	4	0	11
33 (26)	plastisch chirurg	-4	3	7	72	252
34 (17)	medisch microbioloog*	-4	2	6	68	227
35 (11)	longarts	-5	4	9	199	485
36 (5)	chirurg	-8	23	31	449	1218
37 (23)	anesthesioloog	-12	12	24	384	1475
	huisarts**	n.v.t.	25	93	1563	10.622
	intensivist***	n.v.t.	10	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	totalen		499	345	7984	34.296

* Vacatures voor medisch microbiologen worden binnen de beroepsgroep rondgestuurd. Met dank aan: A.M.W. van Elsacker-Niele.

** Omdat de huisartsenopleiding twee keer per jaar start, zijn kwartaalvergelijkingen niet mogelijk.

*** De beroepsgroep van intensivisten is geen apart specialisme. Een saldo van in- en uitschrijvingen is hierdoor niet beschikbaar.

Eerste kolom: het aantal vacatures afgezet tegen het saldo van in- en uitstromers. Tweede kolom: aantal gepubliceerde vacatures in het eerste kwartaal van 2007. Derde kolom: saldo van het aantal in- en uitschrijvingen in de registers van medisch specialisten, verpleeghuisartsen, artsen AVG en sociaal geneeskundigen. Vierde kolom: totaalaantal aios in het eerste kwartaal van 2007. Vijfde kolom: totaalaantal geregistreerde artsen in de registers, inclusief dat van huisartsen.

<< cent. Een arbeidsmarkt in evenwicht bestaat niet. Ik vind een percentage van ongeveer 5 procent te veel of te weinig acceptabel.'

Maar het tekort aan psychiaters is groter dan het aantal geregistreerde vacatures doet vermoeden, weet Beekman. 'Dat merken we omdat instellingen hun vacatures moeilijk vervuld krijgen. Bovendien is 20 procent van de psychiaters vrijgevestigd. Dat is een deel van de arbeidsmarkt waarop nauwelijks zicht is. Daarnaast is er veel verborgen vraag. Dit speelt vooral in de forensische, ver-slavings-, ouderen- en kinderpsychiatrie. Deze vakgebieden zijn korter of langer bezig met een professionalisering en men beseft dat een basisarts niet meer vol-doet.'

Volgens Beekman is het naïef te den-ken dat het tekort gunstig is. 'Gezien van-uit het individu is het op de korte termijn gunstig. Maar voor de beroepsgroep is het slecht. Er komen allerlei noodoplos-singen. We mollen ons vak ermee.'

OVERSCHOT

De vele vacatures ten spijt, dreigt er vol-gens Beekman op korte termijn een over-schot aan psychiaters. 'Twintig jaar lang

zijn er 100 psychiaters per jaar opgeleid. Dit heeft geleid tot het huidige tekort. Het capaciteitsorgaan heeft berekend dat er voor een balans jaarlijks 117 psychiaters zouden moeten worden opgeleid. Vanuit de Nederlandse Vereniging voor Psychi-atric hebben we verzocht dit te verhogen naar ongeveer 145. Echter, sinds toen-malig minister Borst van VWS de rem van de opleidingscapaciteit haalde, is de instroom aangezwollen van 100 naar 150 naar een 175 psychiaters het afgelopen jaar. Dat is echt te veel. Bijna iedereen die de opleiding start, maakt deze ook af. Als het zo doorgaat, zitten we over tien jaar met een overschot. Dan hebben we

de hoogste psychiaterdichtheid van de wereld.'

Beekman noemt het problematisch dat er geen afspraken zijn over een eindige verhoging aan de opleidingscapaciteit. 'Een psychiater opleiden kost bijna een half miljoen. En dan neem je nog niet eens de opleidingskosten tot arts mee. Dat gooi je allemaal weg als iemand aan het eind van de opleiding noodgedwon-gen zijn heil in Australië gaat zoeken.'

'Bovendien is enorm geïnvesteerd in de opleidingscapaciteit', vervolgt de hoogleraar die werkt bij de GGZ Buitenamstel in Amsterdam. 'Dat moet je allemaal weer afbreken en ik verwacht niet dat instellingen en psychiaters daar-aan graag zullen meewerken.'

VOORDEUR

Dat er nog wachtlijsten zijn in de GGZ zegt volgens Beekman niets over even-tuele tekorten. 'Dat staat met de huidige aantallen los van de beschikbaarheid van psychiaters. Wij vinden dat het tot de kern van ons vak behoort om iedereen die aan de tweedelijns GGZ wordt ver-wezen zelf aan de voordeur te zien. Ik heb berekend dat dat maar 15 procent van de tijd van de psychiater kost. Bij een goede organisatie is dat geen enkel probleem. Voor goede voorbeelden zouden psychi-aters best nog wat meer over de schutting kunnen kijken bij andere specialismen. De historische scheiding tussen geest en lichaam speelt ons op dit punt nog par-ten. Maar de tijd staat natuurlijk ook op dit punt niet stil.' ■

VACATURES VOOR HUISARTSEN

soort vacature	april-juni	juli-sept.	okt.-dec.	jan.-maart	totaal
loondienstverband	54	42	70	142	308
vacante praktijk	14	5	26	16	61
overig*	12	4	15	7	38
totaal	80	51	111	165	407

* Vacatures voor huisartsen voor andere functie dan huisarts.

Arbeidsmarkt huisartsen vanaf april 2006.

Bron: Waarneembemiddeling

DE MEETMETHODE

Medisch Contact registreert sinds 1 april 2006 in vakbladen en op internet vacatures voor artsen. Vacatures die in verscheidene media verschenen, zijn maar één keer meegeteld. Ook herhalingen van vacatures zijn, indien direct of bij een latere controle als zodanig herkend, niet meegeteld.

Deze editie van de banenthermometer betreft de vacatures van het eerste kwartaal van 2007. Voor deze periode zijn de in- en uitschrijvingen berekend in de registers van medisch specialisten, sociaal geneeskundigen en huisartsen, verpleghuisartsen en artsen voor verstandelijk gehandicapten en van nieuw ingeschreven basisartsen in het BIG-register. Voor het vaststellen van de ranglijst is de volgende formule gebruikt: het saldo van de in- en uitstroom wordt afgetrokken van het aantal vacatures. Als er tien neurologen in het register zijn ingeschreven en vijftien uitgeschreven, dan is het saldo min vijf.

De arbeidsmarktmonitor is geen directe maat voor tekorten en overschotten op de arbeidsmarkt. De banenthermometer is bedoeld om een actueel beeld te geven van de arbeidsmarkt voor artsen. << EJP

Voor de totstandkoming van de arbeidsmarktmonitor is Medisch Contact dank verschuldigd aan Fred Raasveldt, Wilco Doeser (KNMG), Annemarie van Elsacker-Niele (Nederlandse Vereniging voor Medische Microbiologie), Adriaan Duivesteijn (BIG-register), Steven van Kemenade (Waarneembemiddeling.nl) en Myrthe Sonneveld (data-aggregatie).

De arbeidsmarktmonitor-redactie: Evert Pronk en Robert Crommentuyn (redactie@medischcontact.nl).

De drie vorige afleveringen van de arbeidsmarktmonitor en meer MC-artikelen over de arbeidsmarkt voor artsen vindt u via www.medischcontact.nl/arbeidsmarktmonitor

